

INTERPROVINCIALE COMMISSIE HERINDELING VIJFHEERENLANDEN

IPC VERSLAG van het gesprek met bestuurders van de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugdzorg Zuid-Holland-Zuid d.d. 14 april 2016 in het provinciehuis van Utrecht, dit in het kader van de herindelingsprocedure van de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik met als doel de vorming van de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden per 1 januari 2018.

Aanwezig:

Namens de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugdzorg (DGJ) Zuid-Holland-Zuid:

- Mevrouw C.M.L. Lambrechts, voorzitter DB
- De heer A. Wijten, directeur a.i.

Namens de IPC:

- Mariëtte Pennarts-Pouw, voorzitter
- Rogier van der Sande, IPC-lid
- Roel Wever, procesbegeleider IPC
- Marcel de Prieëlle, beleidsadviseur provincie Zuid-Holland
- Hans Versteeg, beleidsadviseur provincie Utrecht
- Greet van Weerd, verslaglegging

Mevrouw Pennarts heet de aanwezigen welkom. Vervolgens licht zij de herindelingsprocedure en de planning nader toe. Afsproken wordt dat de gespreksdeelnemers het (vertrouwelijke) conceptverslag van dit gesprek eerst ter correctie zullen ontvangen. De verslagen worden uiteindelijk onderdeel van het herindelingsontwerp dat ter inzage wordt gelegd en het vertrouwelijke karakter van dit verslag is vanaf dat moment niet meer van kracht.

Aangezien mevrouw Lambrechts door verkeersopstoppingen wat later komt, wordt het gesprek eerst gestart met de heer Wijten.

De IPC vraagt een toelichting op de organisatie van de Dienst Jeugd en Gezondheid (DJG) ZHZ.

De heer Wijten licht toe dat de DJG eindverantwoordelijk is voor de jeugdgezondheidszorg maar de uitvoerende taken aan een consortium heeft uitbesteed, nl. Rivas en Careyn.

De GGD is een kenniscentrum geworden op het gebied van publieke gezondheid. Het zou jammer zijn wanneer de jeugdgezondheidszorg van de GGD ontkoppeld zou worden, omdat daardoor veel informatie over kinderen verloren zou gaan.

De jeugdzorg is een redelijk zelfstandig onderdeel binnen de Gemeenschappelijke Regeling. De GR houdt zich o.a. bezig met de inkoop van jeugdzorg en de coördinatie van de jeugdteams.

De DJG ZHZ bestaat uit de GGD, de inkoop jeugdzorg en de uitvoering van de leerplichtwet/ het voortijdig schoolverlaten. Aan deze GR nemen 17 gemeenten uit ZHZ deel: in totaal gaat het om 480.000 inwoners. Samengewerkt wordt er met de GGD Rotterdam-Rijnmond, de GGD Zeeland en op een aantal vlakken met de GGD Midden West-Brabant.

Deze Gemeenschappelijke Regeling bestaat formeel sinds 2012. Twee jaar geleden had de dienst te kampen met bestuurlijke, organisatorische en financiële problemen maar die knelpunten zijn inmiddels opgelost.

Hoe beoordeelt u de voorgenomen samenvoeging van Leerdam-Vianen-Zederik tot de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden per 1 januari 2018?

Het gaat hier om een bestuurlijke keuze en de DJG zal daarmee samenwerken, wat de provinciekeuze van de nieuwe gemeente ook gaat worden. De ontwikkelingen rond het ontstaan van de gemeente Vijfheerenlanden brengen het voortbestaan van de dienst niet in gevaar maar er zijn wel praktische vraagstukken die moeten worden opgelost. Het grondgebied van de GGD is volgens de Wet publieke gezondheid congruent aan het gebied van de Veiligheidsregio, bv. omdat de ambulancevoorziening ZHZ samenwerkt met de meldkamer van de Veiligheidsregio. Daar er sprake is van een gezamenlijke meldkamer, is het van groot belang dat hetzelfde gebied wordt bediend. Gebiedscongruentie is voor de DGJ belangrijker dan welk ander onderwerp dan ook.

Mevrouw Lambrechts komt ter vergadering.

Wat betekent de toetreding/uittrekking van de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden voor de DJZ en voor de dienstverlening?

Zederik en Leerdam hebben gezamenlijk 35.000 inwoners, terwijl de GR DGJ ZHZ in totaliteit 480.000 inwoners bedient.

Aansluiting van de gemeente Vijfheerenlanden bij de DGJ ZHZ inclusief Vianen heeft geen grote gevolgen. Daarentegen heeft een mogelijk vertrek van Zederik en Leerdam uit de GR meer consequenties, maar deze zijn wel overzienbaar. De financiële problemen vallen relatief mee: beide gemeenten dragen minder dan 10% bij aan de begroting van de GR. Wel zullen er afspraken over de frictiekosten moeten worden gemaakt.

De organisatorische en praktische problemen zullen zeker aandacht vragen. De ambulancepost in het gebied (onderdeel van de GGD en gepositioneerd in Meerkerk) is dan bv. niet meer van de ambulancevoorziening ZHZ en de vraag is hoe in dat geval voor dekking in het achterliggende gebied kan worden gezorgd, bv. Giessenlanden en Molenwaard. Het elders inrichten van een ambulancepost is op te lossen.

De GR DGJ ZHZ met 17 gemeenten is in drie subregio's ingedeeld: Alblasserwaard/Vijfheerenlanden, Drechtsteden en de Hoeksche Waard. Tussen die subregio's bestaat een bepaald evenwicht, ook in aantallen inwoners. Op een aantal onderdelen wordt er in de dienstverlening maatwerk per gemeente geleverd. Kan de aanpak niet regionaal worden ingezet, dan wordt het een aanpak per subregio. De Hoeksche Waard heeft een geheel eigen identiteit. Gaan Zederik en Leerdam uit die subregio vertrekken, dan wordt het evenwicht verstoord en blijven alleen Molenwaard, Giessenlanden en Gorinchem over.

De IPC vraagt wat het concreet voor jongeren in het gebied betekent, mocht de DJG de zorg krijgen voor jongeren in Vianen. Wat betekent het indien de dienstverlening aan jongeren uit Leerdam en Zederik overgaat naar Utrecht? Hoe gaat de GR dan om met de overgang?

Mevrouw Lambrechts memoreert dat tijdens de start van de serviceorganisatie met name Leerdam en Zederik geen voorstander waren van dienstverleningsovereenkomsten, maar juist mede eigenaar

wilden zijn. Dat wordt anders indien beide gemeenten in die zin geen verantwoordelijkheid meer hebben en slechts diensten gaan afnemen.

De heer Wijten licht toe dat de GGD jeugdzorg inkoop. Mochten Zederik en Leerdam naar Utrecht vertrekken, dan behoeft er door de DGJ minder zorg te worden ingekocht. De jeugdvrager zal zich bij een ander loket moeten melden maar dat behoeft z.i. niet als een overgangsprobleem te worden gedefinieerd.

De IPC memoreert dat jongeren in jeugdzorg hechten aan vertrouwde contactpersonen. De DGJ is een serviceorganisatie met uitvoerende taken die deels elders zijn belegd. Hoe kunnen jongeren toch hun vertrouwde contactpersonen behouden?

De heer Wijten staat op het standpunt dat de overgang zo soepel mogelijk voor de jongeren moet verlopen. Mocht Vijfheerenlanden kiezen voor aansluiting bij de provincie Utrecht, dan zou de DGJ nog steeds de inkoop van jeugdzorg voor de nieuwe gemeente kunnen blijven verzorgen.

Met Rivas en Careijn zijn contracten afgesloten en zij voeren de jeugdzorgtaken van 0-21 jaar voor de DGJ uit; zij exploiteren ook de Centra voor Jeugd en Gezin. Overigens is er wel een verschil tussen jeugdzorg en jeugdgezondheidszorg. Voor de jeugdzorg maakt de DGJ gebruik van een serviceorganisatie, bestaande uit eigen medewerkers, die de jeugdzorginkoop doen. Rivas en Careijn voeren de jeugdgezondheidszorg voor de DGJ uit. Ook kunnen taken op het gebied van de leerplicht voor andere gemeenten dan de GR-gemeenten worden uitgevoerd. De insteek van de DGJ ZHZ is steeds dat de inwoners van gemeenten, waar ze zich ook in het land bevinden, zo optimaal mogelijk moeten worden bediend.

De IPC vraagt of de ambulancepost Meerkerk toch het achterland kan blijven bedienen, mocht de nieuwe gemeente naar de provincie Utrecht overgaan.

De heer Wijten sluit zich bij die vraag aan, maar wijst erop dat de zorgverzekeraars en de wetgever daar anders over denken. De wet is leidend. In een Veiligheidsregio mag er maar één uitvoerder voor de ambulancevoorziening worden aangesteld; er wordt slechts één vergunning afgegeven. Rekening moet worden gehouden met de ambulance aanrijtijden en de voorschriften van het RIVM wat betreft het dekkinggebied in relatie tot de Veiligheidsregio. De RIVM houdt geen rekening met een ander gebied, dat logischerwijze bij het dekkinggebied kan worden betrokken.

De IPC begrijpt dat het nu niet mogelijk is dat Vianen een Utrechtse gemeente blijft en zich tegelijkertijd aansluit bij de regio ZHZ. De VRU heeft op dit vlak een casus aangereikt, aangezien er in de wet uitsluitend melding wordt gemaakt van samenvoeging van gemeenten maar er niet op provinciegrenzen wordt ingegaan. Wellicht is er discussie mogelijk over de vraag of er mogelijkheden zijn de dienstverlening van de veiligheidsregio's, en dus ook van de GGD's, los te koppelen van provinciegrenzen. Hoe kijkt de DGJ daar tegen aan?

De heer Wijten vindt de provinciegrens in deze discussie inderdaad minder relevant. Voor de GGD is de grens van het werkingsgebied congruent aan de grens van de veiligheidsregio, en niet aan de provinciegrens.

De voorzitter verduidelijkt dat de provinciegrens in Utrecht gelijk opgaat met de grens van de veiligheidsregio. In de provincie Zuid-Holland heeft men met vier veiligheidsregio's te maken.

De heer Wijten verduidelijkt vervolgens dat een calamiteit provinciegrensoverstijgend kan zijn. Op grond van de wet moet in de structuur geregeld zijn hoe er bij grensoverschrijdende calamiteiten wordt gehandeld. Hij illustreert een en ander met de calamiteit bij industriegebied Moerdijk.

Hoe gaat de DGJ om met eventuele nadelen, bv. het kleiner worden van de organisatie?

De heer Wijten laat weten dat er voor een zo praktisch mogelijke insteek zal worden gekozen. Als er tijd is om problemen op te lossen, dan moet dat op de langere duur gaan lukken. Indien minder gemeenten deelnemen aan een GR, dan zullen de kosten over minder partijen moeten worden verdeeld. Dat betekent dat de bijdragen van de individuele gemeenten gaan stijgen, immers, de organisatie kan dat zelf niet oplossen. De DGJ is één van de kleinere GGD's met relatief veel vaste lasten. Als voorbeeld geeft hij aan dat de regio twee geneeskundig adviseurs voor gevaarlijke stoffen in dienst heeft, nodig voor de piketdienst. Het is niet mogelijk daarvan een kwart over te dragen. Tegelijkertijd acht hij de (financiële) problemen zeker oplosbaar, wanneer de organisatie 5 of 6 jaar de tijd krijgt om de financiële nadelen op te vangen, bv. afvloeiing personeel. Krijgt de organisatie die tijd, dan zal de overgang voor de dienstverlening geen grote gevolgen hebben.

De IPC vraagt of Vianen, na toevoeging aan de regio ZHZ, kan worden bediend vanuit de ambulancepost in Meerkerk. Zijn de aanrijtijden dan nog acceptabel?

De heer Wijten antwoordt bevestigend. De post Meerkerk heeft nu nog enige overcapaciteit, dus wellicht is uitbreiding van de bezetting van de post Meerkerk niet eens nodig.

Wat zijn de financiële consequenties van uittreding/toetreding voor uw organisatie?

De heer Wijten licht toe dat zeer globaal (en informeel) is gekeken naar de omvang van de uittredingskosten van Zederik en Leerdam uit de GR DGJ ZHZ. Uit berekeningen blijkt dat de kosten zich in grote lijnen bewegen tussen de € 2 en € 3,3 miljoen. Overigens zegt dit niet alles omdat ook andere componenten, zoals de factor tijd, in dit kader van belang zijn.

De heer Wijten laat tot slot weten dat, hoe de gemeentelijke herindeling van Vianen, Zederik en Leerdam ook gaat uitpakken, de GR DJG ZHZ dat adequaat kan oplossen, mits daarvoor tijd en middelen beschikbaar worden gesteld.

De intreding van Vianen in de GR zal veel minder impact hebben dan een mogelijk vertrek van Zederik en Leerdam uit de GR.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun komst en inbreng.